

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Str. D. Cantemir No. 36,
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : . . . . . 200 Lei
Particulari : . . . . . 160 Lei
Membrii Agrului . . . . . 100 Lei

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2106/1934.

Indulgența jubilară a Anului Sfânt prelungit.

Cu sfânta și strălucita sărbătoare din acest an a Învierii Domnului s'a încheiat Anul Sfânt, în care întreg neamul creștinesc, dar mai ales Biserica cea una, sfântă, catolică și apostolică a lui Hristos, cu deosebită pietate a comemorat împlinirea alor 19 veacuri dela mântuirea neamului omenesc prin jertfa dumnezească adusă de Domnul nostru Isus Hristos pe lemnul Crucii. La chemarea părințească a Preafericitului Părinte Papa Piu XI din scrisoarea enciclică, pe care am publicat-o cu pastorala noastră din 2 Aprilie 1933, în cursul acestui An Sfânt multe sute de mii de pelerini de pe întreg rotogolul pământului, între cari și un grup de pelerini români uniți sub conducerea Noastră, au alergat la Roma, ca să se împărtășească în darurile și să-și câștige indulgențele Anului Sfânt. Cum însă, oricât de mare să fi fost numărul acestor pelerini, din cei 400 milioane de credincioși ai Romei numai o foarte mică parte a avut puțința să se împărtășească în roadele acestui Jubileu Sfânt, Preafericitul Părinte, îndemnat de dragostea părințească ce o poartă întregii turme cuvântătoare de sub ocârmuirea Sa, a aflat de bine ca marele Jubileu al Răscumpărării să-l prelungească pe timp de un an și să-l estindă la toată lumea catolică de pe întreg pământul. Constituția Apostolică, prin care se prelungește Anul Sfânt care în original se începe cu cuvintele „*Quod superiore anno*” a fost publicată în traducere românească în numărul 8—9 al „*Vestitorului*” din acest an.

În baza acestei Constituții Apostolice, prin care și tuturor credincioșilor bisericii noastre române unite li se dă posibilitatea, ca în timpul *dela Dumineca Tomii din anul 1934 până la Dumineca Tomii din anul 1935*, să câștige, fie pentru sine, fie pentru cei repausați, indul-

gințe plene jubilară, ori de câte ori vor îndeplini condițiunile de :

- a) a face o mărturisire bună (afară de cea de Paști);
- b) a se cumineca cu vrednicie;
- c) a vizita de 12 ori bisericile desemnate de Episcop;
- d) a recita la fiecare vizită rugăciunile prescrise, — folosindu-Ne de drepturile, pe cari Ni le dă Sfântul Părinte pentru întreaga Noastră Dieceză dispunem următoarele :

1. Cele 12 vizite se vor face în biserica catedrală, bisericile parohiale și filiale greco-catolice. În orașele unde avem 2 biserici-se vor face câte 6 vizite în fiecare, iară unde avem numai una singură biserică toate cele 12 vizite se vor face în aceasta una biserică. Vizitele se pot face în mai multe zile sau în una și aceeași zi. După întâia vizită ieșim din biserică și intrăm iarăși să îndeplinim a doua vizită și așa mai departe, până ce îndeplinim toate cele 12 vizite.

Pentru ca în orice zi credincioșii să își poată câștiga roadele iubileului, toate bisericile atât catedrale, cât și parohiale și filiale în tot cursul acestui an se vor ținea deschise în toate zilele, de dimineața și până seara.

2. Rugăciunile ce se vor recita la fiecare vizită sunt :

a) înaintea Sf. altar de 5 ori „*Tatăl nostru*” și „*Născătoare*” cu „*Mărire Tatălui... și acum...*” și apoi încă odată „*Tatăl nostru*” și „*Născătoare*” cu „*Mărire Tatălui...*”, la intențiunea Sf. Părinte;

b) înaintea răstignirii sau a icoanei Mântuitorului de 3 ori „*Cred într'unul Dumnezeu*” și odată rugăciunea „*Crucii Tale ne închinăm, Hristoase și Sfântă Invierea Ta o lăudăm și o mărim*”;

c) înaintea icoanei Preacuratei de 7 ori „*Născătoare de Dumnezeu*” și odată rugăciunea : „*Slăpână primește rugăciunile robului tău*”

și ne mântuiește pe noi din toată nevoia și scârba”;

d) înainte sf. altar odată „Cred într'unul Dumnezeu”.

3. În fiecare parohie și filială cu biserică cel puțin una dată se va serba Anul Sfânt în mod solemn, când vizitarea bisericilor se va face în procesiune condusă de preotul îmbrăcat în odăjdii. La aceste ocazii numărul vizitelor îl reducem la *trei*. La fiecare vizită se va oficia slujba specială pentru câștigarea indulgențelor jubilară, ce se va publica în broșură separată. Aceste serbări ale Anului Sfânt, după putință vor fi împreună cu misiuni, sau solemnități de ale reuniunilor pii, sau sfințire de Cruci etc.

Oficiile protopopești vor întocmi pentru toate parohiile și filialele din protopopiat un program pentru aceste serbări ale Anului Sfânt, astfel, ca cel puțin în parohiile din apropiere să nu fie deodată, ca preoții din vecini reciproc să se poată ajuta la ascultarea mărturisirilor.

Cerând de la Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, ca pe Noi și pe voi, Preoți și credincioși ai Noștri, să ne învrednicească, ca în acest an să putem cu toții să ne câștigăm cât de multe dăruri sufletești, să ne împărtășim cu vrednicie de binefacerile mântuirii și ca acest an, să fie pentru toți un început de adevărată viață sfântă, Vă împărtășim tuturor Binecuvântarea Noastră Arhierescă.

Oradea, la 1 Iulie 1934.

Dr. VALERIU TRAIAN FRENȚIU,

Episcop al Orăzii-Marl.

No. 2215/1934.

Primiri la institutele diecezane.

Taxele de întreținere la institutele diecezane pe anul școlar 1934—35 vor fi:

1. La Seminarul din Oradea atât pentru elevii de liceu cât și pentru cei de școală normală: 6500 Lei;
2. la Internatul Pavelian de băieți din Beiuș: 6500 Lei;

3. la Internatul Pavelian de fete din Beiuș 8000 Lei pentru elevele gr. cat. din Dieceză și 10.000 Lei pentru cele din alte Dieceze.

Elevii și elevele cari în anul școlar trecut au terminat vreo clasă secundară cu media de peste opt, vor putea fi primiți gratuit.

Cererile de primire se vor înainta Rectoratelor institutelor respective până la 25 Iulie crt.

Către cereri se vor anexa:

1. Extrasul de botez,
2. certificatul școlar,
3. certificatul de paupertate (cei cari solicită favor sau loc gratuit).

Oradea, 3 Iulie 1934.

Nr. 43—1934. of. parohial.

Concurs la postul de cantor în Periceiu.

La postul de cantor bisericesc din parohia Periceiu se publică concurs pe data de 29 Iulie crt.

Beneficiul cantoral constă din:

1. Locuință cu două camere și grădină.
2. Sesiunea cantorală de 8 jug. cat. pământ bun arător.
3. Lectical de câte $\frac{1}{2}$ vică porumb dela fiecare familie.
4. Ștoalele cuvenite după ștolar.

Cantorul ales va trebui să aibă diplomă de cantor și va avea datoria de a instrua elevii școlari la cântările bisericesci, și de a forma un cor bisericesc cu tineretul.

Cererile se vor înainta senatului bisericesc din Periceiu până la termenul sus amintit.

Concurenții sunt obligați în persoană a se prezenta la biserică la servirea S-tei Liturgii.

Periceiu, la 28 Iunie 1934.

Alexandru Sima,
paroh.

Nr. 2251/1934.

Școala Inferioară și Superioară de Menaj „Sânta Tereza” din Cluj.

Publicăm în cele ce urmează *Prospectul* Școlii inferioare și superioare de menaj condusă de Surorile Preacuratei Fecioare Maria din Blaj, cu îndemnul ca On. preoți și iubii credincioși să le sprijinească, deoarece acolo, pe lângă formarea profesională, fetele primesc și o solidă educație creștinească.

Mai comunicăm Ven.-lui cler și iubitelui popor credincios că aceleași Surori gr. cat. din Cluj mai au în același loc (str. Avram Iancu 58) și un Cămin pentru studente cari urmează la Universitate. E o datorie de părinți creștini a așeza fetele cari urmează la universitate în loc sigur și garantat din punct de vedere moral și religios. Căminul Surorilor gr. cat. din Cluj prezintă în această privință cea mai solidă garanție. Vor trebui deci sprijinite.

Prospect.

»Școala are două cursuri: 1. Cursul inferior. 2. Cursul superior.

1. *Cursul inferior.* Cursurile durează 4 ani și au de scop să desvolte în viitoarele stăpâne de casă, gustul și priceperea pentru conducerea casei și a familiei și să pregătească elevele pentru continuarea studiilor în secția normală de specialitate care le dă dreptul de maestre la școlile de menaj.

Cursul constă din studii teoretice și aplicațiuni practice în atelierile de bucătărie, spălat, călcat, lucru și țesut.

Condițiunile de admitere: În clasa I. cursul inferior se primesc elevele absolvente de curs primar. În clasa II. se primesc eleve cari au promovat clasa I. a unei școale cu caracter secundar, iar în clasa III. eleve cari au promovat clasa II. a unei școale cu ca-

racter secundar, eleve cari au făcut o școală de menaj rurală cu III. clase precum și cele cari au cursul complementar complet. — În clasa IV. se primesc absolventele școlii profesionale gr. I și absolventele cursului inferior de liceu.

Dacă cererile vor fi mai multe ca numărul locurilor vacante, elevele vor depune un examen de admitere la limba română și aritmetică, din materia învățată în clasa precedentă.

Elevele sunt interne și în mod excepțional se admit a fi și externe, dacă părinții locuiesc în oraș.

Înscrierea elevelor se face la cancelaria școlii între 1 Iulie și 15 Septembrie. Cererile de înscriere vor fi însoțite de următoarele acte: Certificatul de absolvire, certificat de naștere, de naționalitate, botez și vaccinare.

Școala este etatizată însă întreținerea, plata profesorilor și a personalului este suportată din taxele elevelor, deci unica sursă de venituri.

Pentru întregul an se plătește o taxă globală de Lei 7000 în care sumă se cuprind toate taxele școlare și de întreținere în internat.

Elevele cari sunt din oraș și vor să fie externe, în condițiile de mai sus vor plăti o taxă școlară de Lei 2000. La înscriere se va plăti 1000 Lei. Plata taxelor se face în 4 rate: 1. La intrarea în internat se va plăti suma de Lei 2500. A 2. rata în Decembrie 2000, Martie 2000, iar în Mai 500 Lei.

Cursul normal de gospodărie, are de scop pe lângă formarea femeiei pentru viață a-și conduce cu demnitate, pricepere, căminul și familia sa, precum și formarea viitoarelor profesoare de gospodărie dela școlile secundare de orice grad, cum și pe profesoarele de științele menajului dela școlile de menaj de orice grad.

Sunt admise la acest curs anul 1.: bacalaureafe, absolvente de liceu și școli normale de învățătoare.

Cursurile durează 2 ani și sunt teoretice și practice în atelierile de bucătărie, spălat, călcat, lucru de mână (croi), țesut, tricotaj.

Dacă numărul celor înscrise este prea mare, atunci se va depune un examen de admitere sumar după terminarea examenului de bacalaureat din sesiunea Septembrie.

Înscrierile se fac între 1 Iulie și 25 Septembrie la cancelaria școlii.

Cererile de înscriere vor fi însoțite de următoarele acte: Diploma de absolvire a liceului, bacalaureat, sau diploma de absolvire a școlii Normale de învățătoare, certificatul de naștere, naționalitate, botez și vaccinare.

Toate elevele sunt interne și în mod excepțional se admit eleve externe dacă părinții locuiesc în oraș.

Pentru întregul an se plătește o taxă globală de Lei 12.000, în care sumă se cuprind toate taxele școlare și de întreținere în internat.

Elevele cari doresc și au dreptul de a fi externe, vor plăti o taxă școlară de 3000 Lei.

Plata taxelor se face în 4 rate: 1. La intrarea în internat se va plăti suma de Lei 3500. A 2. rată în Decembrie 3500, Martie 3500, Mai 1500 Lei.

Pentru cele externe se fixează numai 2 rate, ultima fiind după vacanța Crăciunului.

Toate elevele la intrarea în internat vor prezenta un act medical prin care să se constate că nu există vre-un caz de boală molipsitoare în familie.

La intrarea în Internat elevele vor aduce cu sine obiectele necesare de pat și corp. Uniforma este obligatorie atât cea de curs și oraș cât și cea de atelier. Amănunte se pot lua zilnic dela secretariatul școlii. Pentru disciplina educativă a elevelor, este obligator ca fiecare elevă să aibă un corespondent autorizat de părinți. Elevele nu au voie sub nici un motiv să iasă din Internat decât cu corespondenții cari vor iscăli în condica respectivă ora ieșirii din Internat și ora intrării.

Uniforma reglementară și obligatorie: O bască, 2 șorțuri negre, 2 gulerașe, 2 șorțuri gris, 3 șorțulese albe mici, 3 șorțuri albe, 2 perechi încălțăminte neagră, tocuri joase, 12 cărpe pentru veselă. Toate după uniformă.

Pe lângă elevele ordinare se primesc și persoane particulare care vor să se perfecționeze în arta culinară sau la unul din atelierile școlii, obținând după minimum 3 luni de practică o dovadă despre practica făcută.

În acest sens amatoarele se pot interesa la cancelaria școlii de condițiile impuse.

Direcțiunea.

PARTEA NEOFICIALĂ

Problema intelectualilor.

Unele manifestațiuni din timpul din urmă, provenite din partea unor intelectuali ai bisericii noastre, cu dreptul pot să pună pe gânduri pe cei se interesează și măsoară adâncimea la care au pătruns principiile religiei și ale moralei creștine în sufletul intelectualilor acestei biserici, cari, oricum, ar fi bine să formeze crema și mândria bisericii noastre. Am văzut în areopagul medicilor dela Cluj, adunați să dea indicațiuni legiuitorului cu privire la reglementarea avortului prin noul cod penal ce se discută acum, medici și juriști cu renume de ai bisericii noastre, alături de jidani liber-țugetători, cari cereau cu frenezie înscrierea în noul cod a unor dispozițiuni cari repugnă simțului moral creștinesc. Ceea ce e mai supărător însă e, că acum de curând, când, în urma revirimentului general al simțului creștinesc și național, legiuitorul părea a da puțin îndărăt cu privire la dispozițiile de luat în noul cod penal în materie de avort, alături de alți doi medici liberțugetători din Cluj, cel ce iscălește un nou și vehement protest în numele »științei«, este tot un medic român și pe cât știm aparținător bisericii unite.

O grea problemă să pune aci: Țin medicii — și putem spune în general intelectualii noștri — la Evanghelie mai mult și la creștinismul aducător de adevărată civilizație, ori la elucrubațiile pseudoștiințifice ale unor corifei atei și liberțugetători, ca Haekel et Comp și cei de teapa lor? Așa puțin să fi pătruns învățătura creștină și temeinicia ei în sufletul intelectualilor noștri, încât să fie cu puțință o totală travestire a conștiinței lor în conștiința unui om care a pierdut orice contact sufletesc cu creștinismul și realitățile lui? E cu puțință ca cineva să vadă mai logice și mai corespunzătoare postulatelor civilizației omenesti ceea ce învață liberțugetătorii, desrădăcinații creștinismului, atei, îngâmfaiți atotmântuitoarei »științe« omenesti, decât ceea ce învață creștinismul probat prin experiența atâtor veacuri și care are la temelie adevăruri eterne, sublime, mântuitoare de neam și suflete?

Iată faptul dureros. Se poate, fiindcă sunt exemple dureroase, dar reale.

Problema recreștinării intelectualilor se impune. Problema pătrunderii principiilor morale și dogmatice în sufletul și mintea intelectualilor noștri trebuie să ne preocupe pe toți. Descreștinarea intelectualilor echivalează cu apostasia vieții publice dela principiile creștine. Unde poate să ducă însă o atare apostasie și descreștinare, istoria ne arată cazuri destul de recente: 1905 în Franța când s'a separat biserica de Stat și s'a introdus laicismul pe toată linia și 1920 introducerea bolșevismului în Rusia cu stărpirea violentă a tot ce este religie și Dumnezeu. Opera intelectualilor descreștinați.

Nu afirmăm că la noi am fi ajuns atât de de parte; noi avem mulți intelectuali sincer convinși de puterea civilizatoare a creștinismului; avem și intelectuali practicanți, dar, durere, numărul acestora este foarte mic, disparent chiar față de numărul celor mulți, a căror convingere creștinească se mărginește adesea la buze, fără să pătrundă la inimă și de acolo să fie roditoare de fapte publice creștinești. Ne lipsesc mărturisitorii fără șovăire a crezului creștin integral. Convingerea creștină a multor intelectuali e numai la suprefață, cu adânci și tainice rezerve față de multe din dogmele și principiile întransigente ale creștinismului. Nu amintesc de divorț, căsătorii mestecate, etc., etc.

Ce e de făcut. Mărturisim că nu putem face mult. Nu avem elemente destul de înalt și bine pregătite pentru a putea întreprinde cu sorți de izbândă sigură și aducătoare de laude a unei apostolii la nivel printre intelectuali. Formațiunea clerului nostru, așa bun cum e, lasă de dorit; e prea unilaterală și sumară. Elemente de cultură înaltă, superioară, cu pregătiri temeinice, universale, avem puține; și acele răzlețite. Apostolatul prin presă și cuvânt e anemic. Pastorația dela orașe, care ar trebui să fie strălucită, nu e la nivel, fiindcă ne lipsesc elementele cu pregătire; iar care le avem nu le aplicăm la locul lor.

Toate aceste defecte de putere însă nu sunt fatale. Intelectualul nu e copil, nici țăran care să trebuiască format prin școală și amvon. Amvonul ajută mult, dacă e demn și sublim reprezentat. Dar intelectualul e capabil să se formeze el însuși pe sine. Literatura creștină mondială e plină de opere de înaltă știință morală și socială, numai să fie cine să le ci-

tească. Intelectualii noștri cunosc limbi; mulți se și mândresc cu cunoștința lor de limbi; franceză, germană, italiană, engleză, spaniolă, polonă, etc. Dece n'am avea și noi intelectuali cari nu numai să fie asidui cetitori ai operelor de valoare scrise de înalți reprezentanți ai cugetării creștine în aceste limbi, și cari să vină chiar în ajutorul operei de apostolat al clerului, traducând ori comentând pentru confrății lor de cultură și educație operele create de adâncă convingere și concepție creștinească? Iată o datorie a frumoaselor elemente din AGRU! Credința și știința e difuzivă, tinde a se revărsa și asupra altora, tinde a lumina și a fericii și pe alții. De ce nu vedem intelectuali de-ai noștri mărturisind în public prin vreo operă serioasă, tradusă măcar, principiile concepției, și a vieții creștine integrale? Opera de apostolat al unui laic e îndoit de eficace și de laudabilă. Clerul nu poate face tot. Biserica noastră sărăcește, în tot chipul: materialicește și spiritualicește. Nu mai are mijloace să-și formeze oamenii în străinătate; pe pușinii cari îi are îi absorb ocupațiunile împovărătoare. Pentru formațiunea superioară, complectă, specializată a unora nici nu se mai gândește nimeni.

Adevărat că am putea face și noi ceva acasă. Am putea insista asupra unui învățământ religios temeinic și convingător în școlile secundare, împărțit de profesori de religie bine aleși și bine pregătiți. Am putea îngriji mai bine și mai cu interes formarea culturală-religioasă a universitarilor noștri, cari orbescă într'o confuzie intelectual-morală înspăimântătoare. Am putea tria elementele mai bune pentru pastorația urbană; oameni cu pregătire, cu râvnă și dragoste de suflete. Am putea atrage iarăși tineretul în instituțiile noastre de educație prin favoruri, burse, creștere exemplară.

Iată ce am putea face totuși, și nu facem. De ce? Fiindcă suntem absorbiți de alte preocupări, poate mai secundare, dar în mai directă legătură cu interesul și, uneori, cu ambiția, ca să nu zicem cu vanitatea noastră personală; apoi, poate și mai tare, pentru că nu ne dăm chiar bine seama ce pericol și durere reprezintă pentru un neam, pentru o biserică, descreștinarea, laicizarea intelectualilor. Cu toate că multele simptome ce se arată nu odată și pe deosebite terene, ar putea să ne trezească. Dumnezeu să dea!

P. Dr. Tăutu,
canonic.

Misiuni binefăcătoare.

Isus Cristos, după cum spune sf. Luca, (Fapte 1, 3), după învierea sa, timp de patruzeci de zile s'a arătat Apostolilor și învățăcelilor săi, »vorbindu-le lor despre împărăția lui D-zeu«. Cu câtă sete vor fi sorbit ei cuvintele de pe buzele Celui înviat din morți! Cât de tari se vor fi simțit în prezența Celui ce a învins moartea!

Cu toate că de atunci au trecut 1900 ani, totuși Cristos nici acum nu și-a uitat de cei ce-i poartă numele și nu-i va uita niciodată, căci El cu noi este »până la sfârșitul veacurilor« (Mt. 28, 20).

E adevărat, că acum nu se mai arată personal, ca odinioară Apostolilor, ci așa precum s'a arătat D-zeu poporului său ales, prin oameni anume trimiși ca să-l reprezinte. Despre aceștia a zis Cristos: »*Cel ce vă ascultă pe voi pe mine mă ascultă, și cel ce ne lapădă de voi, de mine se lapădă*« (Lc. 10, 16).

Credincioșii din mai multe parohii au înțeles aceste cuvinte și de aceea au primit cu drag pe cel ce mergea în numele D-lui, ca să se întrețină cu ei despre lucrurile privitoare la împărăția lui D-zeu.

1. *Sarcăul* de pe Barcău își începe Ruga în Dumineca Tomei 15 Aprilie și o încheie în 22 Aprilie. Biserica de lemn în seara întâi era plină, dar următoarele două seri părea a fi destul de încăpătoare pentru pușinii credincioși din această mică parohie. În celelalte seri apoi iarăși se umple și se menține plină de numărul frumos al credincioșilor cari, favorizați și de vremea bună, alergau cu drag la »slujba« de seara. Numărul mărturisitorilor (155) se pare a fi mic, dar să se ia în considerare, că înainte de aceea numai cu o săptămână-două s'au fost spovedit de paști, și că mulți sunt duși de acasă și, în sfârșit, că de toți credincioșii din această parohie sunt destul de pușini. — La

mărturisiri au ajutat Rev. D. prot. Băliban, On. Lazin din Sfârnaș, P. Aurel Lazar din Chioag, P. L. Moza din Spinuș și P. D. Zurbău din Ciulești, P. M. a cununat o pereche de concubinari.

Incheierea sf. Misiuni a fost de totul solemnă. Sase proești îmbrăcați în toate ornatele bisericesti ies la câmp, în sunetul clopotelor, fâlfăitul praporilor și răsnetul cântărilor, pentru a sfinți crucea jubilară, ridicată de un bun credincios din acea parohie.

2. Credincioșii din *Popești* încep sf. Misiuni în seara zilei de 22 Aprilie. Parohie mai mare, cu credincioși mai respirați, se prezintă seara la predicile misionale din ce în ce mai mulți. Ne aflându-i acasă peste zi P. M. se scoală des de dimineață pentru a-i vizita pe la casele lor. La început se arată cam indiferenți și nepăsători întru frecventarea biserii, dar încetul cu încetul darul lui Dumnezeu îi încălzește, așa încât în ultimele seri biserica, destul de încăpătoare, e prea mică. — Mărturisirile au fost la 400. A ajutat la mărturisiri neobositul P. Hălmăgean din Ciutelec, care în fiecare seară a luat parte la sf. misiuni cu doamnă cu tot. Pildă bună au dat cu ocazia aceasta și câțiva intelectuali din loc. A mai ajutat la mărturisiri și P. Pitic din Derna. P. M. a insistat mult pentru înființarea Reuniunii Mariane în loc. Recepția s'a și făcut Duminecă în 29 Aprilie la încheierea sf. misiuni. Numărul Congreganiștilor este de 55. P. M. a cununat și o pereche de concubinari.

3. Încă în aceeași seară, 29 Aprilie, după o călătorie de patru ore cu trăsura și autobusul, P. M. începe misiunile în *Căuș*. Parohie din Sălaj! Se vede îndată. Biserica e tixită din prima seară, deși s'au început misiunile târziu (la 22 oare). Ceea ce face o f. plăcută impresie străinului e disciplina ce există aici în școală. Toți învățătorii se plâng că n'au frecvență. În Căuș către sfârșitul lui Aprilie frecvența întrece 90%. Ulițele răsună la amiază și după amiază când ies pruncii dela școală, de »Laude-se Isus Cristos«.

La biserică vin pruncii regulat și dimineața și cântă sf. Liturghie. Seara în ordine perfectă se prezintă toți cei capabili de msrturisire (peste 100) în grup. Cauza acestei ordine în tineret? Bunul »dascăl« conștii de chemarea lui de »tată« a celor mici; D I dir. inv. Heletea. Dacă am avea mulți de aceștia, am fi foarte înaintați în cele bune. Aproape la toate predicile de seara au luat parte un număr foarte frumos de credincioși din Hotoan, în frunte cu harnica Dș. Emilia Țăutu, care Joi în 3 Mai a condus la biserica din Căuș vro 35 școlari pentru a se mărturisi. Mărturisiri au fost total 649. — La mărturisiri au ajutat: zelosul preot din Hotoan P. Vereș, P. Mihiș din Mecențiu și P. Găvrilaș din Santău. Încheierea misiunilor s'a făcut în 6 Mai cântând la sf. Liturghie cele două coruri din Hotoan și Căuș. S'a făcut și recepția solemnă alor 56 membri în Reuniunea Mariană cu medalii și diplome. P. Matei din loc a ținut să-și arate, într'un ton pătrunzător, față de credincioșii săi, dorința de a-i vedea slujind lui Dumnezeu cu trup, cu suflet, precum s'au dovedit în cursul sf. misiuni.

4. În *Chegea* încep misiunile în 6 Mai și se încheie în 13 Mai. Se prezintă la biserică regulat credincioșii. Bună impresia au făcut două perechi tinere, cari cununându-se Joi în 10 Mai dimineața, seara s'au prezentat la biserică pentru a asculta predica misională, în cele două străni. De mare ajutor a fost la mărturisiri P. Nodiș din Cig, putând P. M. să facă vizitele pe la credincioși, având cine mărturisi în lo-

cu-i. S'au și arătat de mare folos pentru câțiva aceste vizite. Mărturisirile au fost 731. Vrednici de laudă sunt credincioșii din Cig, cari distanță de 7 km. au făcut în procesiune, pentru a lua parte la încheierea sf. misiuni. Au participat apoi mulți credincioși din Săcășeni și în special intelectualii de acolo au dat pildă bună mărturisindu-se și cuminecându-se Duminecă în 13 Mai.

5. După două oare cu carul prin păduri P. M. sosește în *Zalnoc*, pentru a începe sf. misiuni în aceeași seară de 13 Mai. Însă înainte de a ajunge în sat (destul de împrăștiat) vezi neobișnuită distanță dela casa parohială până la bisericuța de lemn, prea puțin încăpătoare pentru o parohie de peste o mie de suflete. Ploând aproape în tot cursul săptămânii comunicarea credincioșilor respirați și a P. M., poate cel mai îndepărtat (făcea câteodată și un ceas prin fină dela bisericuța la casa parohială), a fost foarte grea. Totuși s'au prezentat destul de bine la misiuni. Pentru mulți au fost sf. misiuni o adevărată minune ușurându-le sufletul împovărat de atâta vreme. Vizitele P. M. au adus pe mulți la sf. taine, cari de mult nu se spovediseră și cari altfel mai rămăneau încă multă vreme departe de izvorul vieții. La mărturisiri, cari au fost 671, au ajutat: Rev-mul can. Ioan Buteanu, fostul păstor al acestor credincioși timp de 30 ani și care aproape toată săptămâna a luat parte la sf. misiuni. Au mai ajutat apoi M. On. Copos V. prot. em. din Bobota, care a fost și delegat al tractului, fiind împiedecat D-I Protopop, apoi P. Muth Ioan din Chegea și P. Pop Gheorghe din Doh. — In ziua de 20 Mai Duminecă s'au cununat și 3 perechi de concubinari. După Liturghia de încheiere celebrată în liber s'a făcut și recepția solemnă în Reuniunea Mariană alor 91 membri. Vrednică de notat este și ziua eroilor celebrată anul acesta cu deosebit fast la cimitir. A vorbit D-I dir. Sfura și apoi Rev. can. Ioan Buteanu. »Precum Moise, zice P. canonic, a fost oprit ca să se apropie de rugul care ardea înainte, căci era sfânt locul acela, așa și noi ar trebui să considerăm de sfânt locul acesta (cimitirul) unde zac părinții și strămoșii noștri, cari și-au apărât legea lor chiar cu prețul vieții și să nu pășim pe el decât desculțându-ne de răutățile noastre și păzind legea cea sfântă în care ne-am născut« (aici se referă P. can. la pocăiți).

6. *Malul*, unul din cele mai împrăștiate sate din eparhie, își începe activitate de primenire sufletească prin misiuni, pentru prima dată, în 29 Mai, adică a treia zi de Rusalii.

Bisericuța de lemn din deal, chiar dela început se arată neincăpătoare, pentru mulțimea credincioșilor din loc. In serile următoare aceeași asiduitate se observă întru frecventarea predicilor misionare. Ba chiar și dimineața bisericuța era plină de credincioșii cari implorau cu lacrimi în ochi ploaia binefăcătoare a darurilor peste ogorul sufletului lor, știind că îngrijindu-se omul dintâi de cele sufletești, »toate celelalte se adaogă lui«. Și nu s'au înșelat acești oameni simpli în așteptarea lor, căci ogorul sufletului lor odată primenit, atrage mila lui Dumnezeu și asupra pământului crepat de secetă, și ploaia începu chiar a doua zi după încheierea sf. Misiuni. Credincioșii de prin vecinătate au luat parte și ei la sf. Misiuni, mai ales în ultimele zile: Vineri, Sâmbătă și Duminecă. Așa se explică numărul frumos al mărturisirilor și cuminecărilor (1018), care întrece aproape numărul total al sufletelor din loc. La mărturisiri au ajutat: P. Vasile Pop din Valcău, care a fost și delegatul Rev. D. Vicar,

P. D. Vicaș din Bănișor, P. E. Lobonț din Cizer, P. I. Pinteș din Sâg și P. I. Cucu din loc. Liturghia de încheiere a misiunilor s'a făcut în liber, asistând o mulțime considerabilă de credincioși. Păcat că la în-cunjurarea bisericeții n'a fost asistat P. M. decât P. din loc. Solemnitatea încheierii sf. misiuni a ridicat-o și recepția solemnă în Reuniunea Mariană alor peste 50 membri cu diplome și medalii.

7. Încă în aceeași zi la 9^{1/2}, seara se încep sf. Misiuni în *Șeredetu*. Credincioșii arată mare interes față de misiuni chiar dela început. Făcându-se rugăciuni de ploaie a doua zi Luni 4 Iunie, și descărcându-se norii, cari pluteau deasupra țarinelor, încă din zilele precedente, într'o ploaie abundentă, cearcă în serile următoare, și chiar și dimineața la Liturghie să-și arate recunoștința față de bunul Dumnezeu prin frecventarea în număr și mai frumos a predicelor misionale. Păcat că pruncii de școală nefrecventând școala din cauza lipsei sălilor de învățământ, (din 150 cari ar fi obligați la școală abia 50 încap și aceia înghesuși într'o cameră a casei parohiale), nu s'au putut prezenta în corpore la sf. mărturisire și cuminecare. Credincioșii s'au mărturisit în număr destul de frumos (818). Străini n'au prea fost, decât doar câțiva din Petenia și Cățelul, din cauza ploilor. La mărturisiri au ajutat: P. Grațian Flonta prot. em. din Cățelul, care a fost și delegat al protopopului, D. Victor Cristea din Horvat, P. Sima din Peceiu, P. Oșian din Hurez-Poniță, P. Stanciu din Stârciu și P. Zaha din loc. Duminecă în 10 Iunie la încheierea sf. misiuni se face și recepția solemnă, cu diplome și medalii, în Reuniunea Mariană alor 55 membri.

8. *Bădăcinul*, satul D-lui Iuliu Maniu, are și el ocazia pentru prima dată a-și începe săptămâna de rugăciune a sf. Misiuni în seara de 10 Iunie. Biserica fiind prea mică pentru numărul credincioșilor, predicile de seară misionale și celelalte funcțiuni sacre, în tot cursul săptămânii, s'au ținut la casa culturală de curând terminată, într'o sală cât se poate de frumos împodobită din partea sorei Cecilia-Cornelia Maniu, care, spre edificarea poporului, a luat parte regulat la toate predicile misionale. D-l Iuliu Maniu a ținut să fie găzduit la dânsul P. M. pentru care gest și pe calea aceasta P. M. îi exprimă profundă mulțumită. A doua zi, Luni 11 Iunie, sf. Liturghie s'a celebrat la biserică, nefiind făcută încă feștania în noua casă. Aceasta s'a făcut seara înainte de predica misională în prezența Exc. Sale Iuliu Maniu, care cu multă atențiune a urmărit serviciul dela sfîntirea casei, ridicate de studențimea sălăjeană în cinstea D-niei Sale, din ocaziunea împlinirii alor 60 ani dela nașterea sa. În ziua următoare Marți s'a celebrat sf. Liturghie pentru odihna părinților D-lui I. M. Ioan și Clara, cărora din umilință și recunoștință filială le-a dedicat casa culturală. Credincioșii s'au prezentat la predicile misionale în toate serile. Mărturisirile și cuminecările au fost 768. La mărturisiri au ajutat: P. Avram Dragoș din Siciu ca delegat al Revm. Vicar, P. Virgil Sima din Periceiu și P. din loc Vasile Pop. Solemnă a fost încheierea sf. Misiuni, la care s'a făcut și recepția alor aproape 100 membri în Reuniunea Mariană cu diplome și medalii. Preoții ajutători la prânz au fost invitații Exc. Sale D-lui Iuliu Maniu.

9. În seara zilei de 17 Iunie *Bocșa*, satul unchiului D-lui Iuliu Maniu, alui Simeon Bărnufiu, este adunat la bisericuța, bătută de vremuri, pentru începerea sf. Misiuni. Fiind prea mică biserica predicile misio-

nale s'au ținut în liber, la cari au asistat credincioșii în număr foarte frumos. Mulți au venit și din Curitâu în toate serile. Mărturisirile au întrecut orice așteptare (1118). — Preoți ajutători au fost. Rv. D. Dr. Aurel Ghilea prot. tract., P. Valentin Sima din Curitâu, P. Alimpu Filip din Badon, P. Alexandru Pocol din Hereclean, P. din loc Simeon Barbulovici și P. Liviu Trufaș din Zălău. Duminecă în 24 Iunie, la încheierea sf. Misiuni, s'a făcut și recepția solemnă în Reuniunea Mariană alor 150 membri. Poporul pe deplin satisfăcut de cele auzite și văzute, cu lacrimi în ochi măsura pe Dumnezeu, adânc mișcat mai ales de cuvintele auzite la încheiere despre cinstirea părinților și practicarea curățeniei din partea tineretului.

10. Reținut la biserică până la 3 d. m. P. M. nici nu găsește atâta răgaz să ia prânzul, căci se grăbește la tren pentru a putea începe misiunile în aceeași zi la *Racova*. — Deși lucrul câmpului e în toi, totuși credincioșii jertfesc în fiecare seară câte un ceas, pentru a asculta predicile misionale, ținute în liber, din cauza căldurei. Ploaia de Joi și Sâmbătă și mai ales sârbătoarea de Vineri reținând pe credincioși dela lucru, li-a dat ocazia ca să se poată mărturisi din bună vreme, așa încât pe Duminecă la încheiere, când în totdeauna se aglomerează multe lucruri, nu au fost prea ocupați preoții cu mărturisirile și așa s'a putut începe ceva mai de vreme sf. Liturghie, care s'a făcut în liber, în prezența unui număr foarte frumos de credincioși, veniți și de prin satele vecine. — La sfârșitul liturghiei celebrate de M. On. prot. I. Olteanu, Pr. R. Mihailca din Hurez și P. I. Chirilă din Babța, P. M. face recepția solemnă alor peste 100 membri în Reuniunea Mariană, după care în sunetul clopotelor, falfăitul praporilor și melodia cântărilor, întregul popor, în frunte cu 6 preoți, merge în procesiune la sfîntirea crucei jubilară, de piatră, ridicată din jertfa credincioșilor din *Racova*. La sfârșitul sfîntirii P. M. rostește predica de încheiere a misiunilor în legătură cu crucea D-lui. La mărturisiri, cari au fost 608, pe lângă preoții citați au mai ajutat P. Filip din Corund și P. Teodor Pilca din loc.

Cu *Racova* încheie P. M. ciclul misiunilor din semestrul II—1933 și cele din semestrul I—1934. În cele 38 misiuni (de câte o săptămână fiecare) multe suflete se vor fi ușurat (peste 18.000 de mărturisiri), dela cari P. M. umilit cere măcar o scurtă rugăciune, ca Dumnezeu să ușureze și al lui sutlet umplându-l de darurile sale cele bogate, ca nu cumva altora propovăduind, însuși să se osândească (I. Cor. 9, 27). Lăudat să fie Domnul întru toate lucrurile sale! P. M.

— **Academia Română** cu adresa Nr. 1303 din 6 Iunie 1934 anunță că d. Eugeniu Potoran, absolvent al Academiei noastre teologice, a obținut premiul Al. Bodescu de 2.000 de lei pentru lucrarea în manuscris, prezentată de D-sa la acest premiu, tratând subiectul dat de Academie »Poezii Bihorului«. Sincere felicitări!

— **Consulatul Italiei** din Cluj cu scrisoarea No. 1229/A. 45 din 22 Iunie a. c. aduce mulțumiri P. profesor Dr. Coriolan Tămâian pentru cursurile de de limbă italiană ținute la Oradea, precum și pentru solemnitatea încheierii acestor cursuri. Consulatul exprimă speranța că aceste cursuri vor fi continuate și în anii următori. Iată un mijloc de apropiere între frații de aceeași gîntă latină!

Datoria de a fi agrist.

Cuvântare la adunarea generală a Agrului catedralei.

O activitate de 3 ani a Agrului catedralei arată că aceasta organizație a trecut peste faza de organizare, s'a consolidat. Conducătorii lui de aci înainte vor trebui să continue *desăvârșirea organizării* și să tindă a-i da o activitate *sistematică*.

I. On. ad. gen., Acțiunea Catholică — Agrul la noi — este numită de capul creștinătății, de Papa Pius XI, Sf. Părinte dela Roma, o datorie a vieții pastorale și a vieții creștinești. El este de o parte *termometrul activității pastorale* a preoților, iar de altă parte este *termometrul credinței, termometrul convingerii creștinești în credincioși*.

1. De aceea Părintele dela Roma așteaptă ca clerul să desvolte cât mai frumos cadrele și activitatea Agrului, știind că prin aceasta împlinesc cea mai arzătoare dorință a Părintelui creștinătății. Vieața s'a laicizat, oamenii s'au îndepărtat dela D-zeu, spiritul creștinesc a scăzut, moravuri păgânești s'au strecurat în vieața individuală, familiară și publică chiar și a creștinilor. Mijlocul, forma prin care Sf. Părinte dela Roma, tatăl creștinătății crede să reîncreștineze societatea, drumul pe care vrea să-i aducă iarăși la Dumnezeu, la vieața creștinească atât de frumoasă, este A. C., este Agrul.

Va înțelege deci oricine de ce preoții sunt datori în rândul întâi să se intereseze de Agru. Preoții sunt împreună-lucrătorii episcopilor, ai urmașilor apostolilor, ei sunt lumina lumii, sarea pământului, ei sunt solii lui D-zeu. — Dacă oamenii se vor pierde de Hristos, se vor pierde de Biserică, dacă creștinismul va slăbi, ce rost mai au preoții în lume? Ei tuturor toate trebuie să se facă, numai pe vreo câțiva să dobândească pentru Hristos.

Exc. Sa Pizzardo, cel mai apropiat colaborator al Sf. Părinte în A. C., a spus în fața asistenților ecl. ai A. C. Italiene, că preoții cari nu dau atenție A. C. ori nu vreau (din negligență), ori nu înțeleg importanța ei.

2. Dar A. C. — Agrul este nu numai o datorie pastorală, ci și datoria vieții creștine. Sf. Părinte într'o scrisoare către patriarhul Lisabonei din Portugalia spune:

„Va trebui să faceți să înțeleagă bine — căci mulți creștini n'o știu încă, — că apostolatul este o datorie a vieții creștine; iar Acțiunea Catholică este, între diferitele forme de apostolat, toate binecuvântate înaintea bisericii, cea mai potrivită pentru timpurile de astăzi, în cari acum se arată vădit roadele unei lungi și cuprinzătoare activități de laicizare. — Și de fapt, dacă luăm bine seama, înseși Tainele Botezului și a Mirului impun, între altele, datoria apostolatului, adică aceea de-a da ajutor spiritual aproapelui nostru. Prin Mir devenim ostași ai lui Hristos. Cine nu vede că ostașul trebuie să ostenească și să se lupte mai mult pentru alții decât pentru sine? Dar și Botezul, deși în mod mai puțin văzut pentru ochiul profan, impune datoria apostolatului, fiindcă prin el ne facem membri ai Bisericii, adică ai Trupului mistic al lui Hristos; iar între mădularele acestui Trup — ca între cele ale oricărui trup — trebuie să existe o solidaritate de interese și împrumutată împărțire de vieață. „Mulți un trup suntem în Hristos și fiecarele unul altuia mădulare” (Rom. 12, 5). Un mădular trebuie să fie spre ajutorul celui alt; niciunul nu poate rămâne în nelucrare, ci fiecare primind trebuie să și dea. — Deci, precum fiecare creștin primește vieața harică ce circulă prin vinele Trupului mistic al lui Hristos — vieață îmbelșugată ce Hristos însuși zice

c'a venit s'o aducă pe pământ: „am venit ca vieață să aibă și mai multă să aibă” (Io. X, 10), — fiecare trebuie să o dea mai departe celui ce nu o are, ori o are puțină și numai la aparență. — Când aceste adevăruri de temelie vor fi bine cumpănite din partea credincioșilor nu. Ne îndoim că un nou duh apostolicesc va lua în stăpânire sufletele lor și vor produce roade de activitate bogată; deoarece nu se poate închipui vieață adevărată fără activitate, fiindcă aceasta e nu numai semnul, dar și coeficientul necesar și măsura însăși a vieții”.

Dar mai este un motiv de ce creștinii trebuie să fie membri în Agru, mai ales la noi. Agrul este o manifestare a convingerii creștinești, un sem al apartinerii la biserică creștină catholică. Cel ce pășește în Agru, își mărturișește credința. Cel ce nu pășește, arată că sau n'are credință, sau se teme să și o mărturișească. Deci agristul e de două ori creștin: prin botez și prin mărturișirea credinței sale.

D-l secretar ne-a raportat că org. catedralei are 142 membri. Dar din 4000 numai 142 au credință, numai 142 au curajul să și o mărturișească? Numai 142 arată că ei aparțin bisericii gr. cat., parohiei catedralei gr. cat.? Nu știu ce să zic. N'aș crede că ceilalți 3000 și atâtea sute nu sunt creștini gr. cat., că nu cred, că fricoși. În orice caz este un semn de nepăsare sau de neînțelegere, că în 3 ani această organizație a putut aduna numai 142 membri.

Poate pe unii îi împiedică taxa? Dar nu e nevoie să se scrie toți membrii fondatori, ori pe vieață. Se pot înscrie membrii activi cu 100 Lei, ori ajutători cu 10 Lei la an. — Câți lei dăm noi pe alte lucruri de cari ne-am putea lipsi. — Dacă vine un oaspe în casa Dv. sunteți în stare să faceți orice, numai să-l puteți găzdui bine să nu zică că sunteți săraci, sau că n'aveți, sau că nu sunteți primitivi. Dar pentru mărturișirea credinței Dv. e mult să dați la an 100 — sau 10 Lei?

O propagandă intensă ne trebuie, dragoste ne trebuie pentru credință și pentru lege. Agrul trebuie să devină familia sfântă și împreună prin iubire, dragoste și ajutorare împrumutată a credincioșilor din această parohie.

Nici nu poate zice nimeni că Agru împune îndatoriri grele. Dacă s'ar zice aceasta despre vreo Soc. relig., despre Congregația Mariană, sau Soc. Sf. Inimi, sau Ordinul terțiarilor — am înțelege. Nu fiecare vrea să fie așa de sfânt, nu fiecare poate să se spovedească în fiecare lună, dar în la Agru, care nu cere decât împlinirea datoriei de creștini — ascultarea liturghiei în fiecare duminică și sârbătoarea, mărturișire și Cuminerare la Paști — participare la adunări — cotizația de membru — de ce nu se înscriu?

Datoria *noului Comitet* va fi să desăvârșească activitatea de organizare a Agrului să adune pe toți aceia cari se *mărturișesc creștini gr. cat.*

3. Dar nu numai numărul hotărăște. Sf. Părinte zice către episcopii din Portugalia: Nu numărul, ci calitatea!

„Prevăzând Noi, și nu cu puțină bucurie, că vor fi mulți aceia cari în urma apelului Păstorilor lor, se vor înrola în această armată de apostolat, credem că e bine ca la început să se ia în socotință mai mult calitatea decât cantitatea (numărul) soldaților; și aceasta prin râvnica și completa la formare, care va trebui să fie nu numai religioasă și morală, dar și apostolică, cu scopul de a-i face zeloși și generoși împreună-lucrători ai clerturului”.

Așadar, după ce veți avea numărul, ba și până atunci pe cei ce-i aveți, va trebui să știți că trebuie să-i formați, să le dați o adevărată educație morală. Această educație stă în: a) formarea caracterelor, b) în deprinderea virtuților creștinești, c) în formarea conștiinței.

„Formarea **morală** a membrilor e tot atât de prețioasă ca cea intelectuală. Aceea cuprinde: 1. reformarea caracterului; 2. deprinderea virtuților; 3. formarea conștiinței. Dar formarea morală e supranaturală și trebuie să se facă cu ajutorul mijloacelor darului și ale descoperirii dumnezeiești. Aceasta va reclama însă o încordare în delungată. — Conducătorii trebuie să se deprindă în rugăciune și în practicarea virtuților, învățând cu iar și felul de rugăciune numit **meditațiune**... Dar virtuțile ce trebuie să strălucească în mod deosebit în conducătorii mireni ai A. C. sunt: Supunerea și ascultarea față de organele bisericești, spiritul de renunțare, de dragoste creștinească și armonie față de confrății lui din apostolati. Câte roade bune ale activității creștinești nu se pierd din lipsa acestor virtuți! Câteodată avem slăbiciunea de a crede că lucrul ce-l facem noi și cum îl facem noi este cel mai bun. Totuși aparținând unei organizații creștine trebuie să știm că Isus Mântuitorul nostru dorește: **că toți să fim una** și lucrul ce-l facem să-l facem așa cum el vrea și atunci când el vrea. Activitatea noastră trebuie să se încadreze în regulile generale ale dragostei creștinești și ale disciplinei — în cadrele indicate nouă de superioritatea bisericească, prin care ni se arată voința lui Dumnezeu.” (Mons. PIZZARDO, către As. gen. a fem. cat.)

Aceasta e de lipsă foarte. De ce merge rău în lume și în țară? Pentru că n'avem oameni de caracter, n'avem oameni cu conștiință, n'avem creștini cu virtuți alese. Și creștinii cei mai mulți is oameni cu două conștiințe, cum zice Sf. Părinte: una în biserică și înaintea lui D-zeu, alta în viața lor individuală, familiară și publică. În biserică, înaintea lui D-zeu sunt smeriți, se roagă, se cuminică chiar. Dar când e vorba să se arate creștini în viața particulară, în contactul cu aproapele sunt îngâmfaiți și trufași, se uită de sus la semenii săi, râde de ei, îi batjocorește, îi critică, ba-i și vorbește de rău. Asta-i viață creștinească? Asta-i viață de caracter? Din Agriști trebuie să facem oameni de caracter, oameni cari să fie una și în lăuntru și în afară. Și pe cei ce ar călca aceste îndatoriri frățești și de conștiință, ar trebui chiar făcuți atenți cu dragoste creștinească. Numai așa va deveni Agrul un mijloc de perfecționare a caracterelor, un mijloc prin care se va renoi fața pământului.

Această viață de caracter trebuie să se întindă și în familie. Și acolo să se țină toate legile lui D-zeu și ale bisericii. Ce folos că în biserică și înaintea altora te arăți creștin, dar în viața familiară faci lucruri păgânești; ești dur cu soția, stricător, și poate faci și alțe rele, cari numai D-zeu le știe. Ce folos, că te fii creștin, dar în familie calci poruncile bisericii, a postului și a umblării la biserică. Agristul trebuie să fie om cinstit și în familie, și în casă, ca afară.

Apoi în viața publică. Ar fi o societate complect inutilă Agrul, dacă pe membrii lui nu-i ar ști face oameni cinstiți, oameni de datorie în deprinderea oficiului ori a meseriei lor. — La ce bun Agrul, dacă tu comerciant, membru al lui, exerciți necinstit meseria ta? — La ce bun ca tu avocat sau medic să fii membru în Agrul, dacă în deprinderea meseriei tale ești mai rău ca păgânii, ori ca alte neamuri? La ce bun Agrul,

dacă tu ca profesor ori învățător nu-ți faci datoria cinstit? — Iată rostul Agrului: de a-i perfecționa pe toți, de a face din toți membrii lui, din toți oamenii — oameni de cinste, de caracter; de aceea Agrul trebuie să fie *pepiniera oamenilor de caracter*. Altfel nu-și ajunge scopul voit de Sf. Părinte și de întemeietorii lui. Altfel va fi o societate unde unul ori altul se va putea afixa în ochii lumii, dar individul, societatea, Biserica nu va avea nici un folos de el.

Iată ce am crezut să vă spun la începutul unui nou ciclu de 3 ani de activitate. Dumnezeu să lumineze pe conducători, să le deie râvnă și zel, Dumnezeu să lumineze pe membrii acestei parohii ca toți să fie una în cugete și în simțiri. Toți să se facă oameni perfecți în Agrul și prin Agrul.

Aveți steagul științint. El conține frumoasele culori naționale și papale. El să vă fie un simbol: Așa să vă fâlfaie mintea și însuflețirea la idealurile de pace și frățietate, cum fâlfaie frumoasele culori deasupra capetelor Dv. Steagul să vă înalțe și să vă ducă la biruință.

P. Dr. Tăutu,
canonic.

Cuvântul învățătorimii

la jubileul de 150 ani al șc. normale
române unite.

Domnule Ministru,
Înalt Preanfinția Voastră,
Onorat auditoriu,

Cunosc numai din litera cărților și din graiul colegilor mei trecutul istoric al școalei Normale de învățători din Oradea, de sub ocrotirea bisericii unite române — care își aniversează azi activitatea sa rodnică de 150 ani —; deoarece eu mi-am făcut pregătirea dascălească la o altă școală de felul acesta.

În acest moment de mare înălțare sufletească, culturală și națională, când se glorifică un trecut de 150 ani al unei instituții care a pregătit educatorii și învățătorii trecutului îndepărtat și a prezentului — rămânând să fie la postul datoriei și în viitor — învățătorimea română de pe aceste plaiuri și din tot Ardealul, nu poate să rămână, fără a-și aduce obolul ei de recunoștință față de această instituție, și a vrednicilor ei conducători din trecut, și mai cu seamă a celor din prezent, în frunte cu Prea Științitul Episcop Dr. Valeriu Traian Frențiu.

La imboldul acestor apreciate constatări când încheiem un secol și jumătate de existență și activitate rodnică a școalei normale de sub ocrotirea Diecesei unite de Oradea-Mare și când inaugurăm noul și modernul local construit pentru educarea tinerilor dedicați carierei de învățători, în numele învățătorilor din județul Satu-Mare cum și în numele învăț. din întreg Ardealul, în a căreia cunună de dascăli sunt brodați o mulțime de absolvenți ai acestei școli normale, — aduc omajul de recunoștință tuturor factorilor școlari, azi în frunte cu Domnul Ministru al Instrucțiunii Dr. C. Angelescu.

Pregătirea învățătorimii în această școală normală întotdeauna a evoluat cu timpul, întotdeauna a fost în raport drept cu progresul și știința. Educația morală, cetățenească și patriotică n'a lăsat goluri. Învățătorimea ieșită din această școală a dat multe elemente de valoare. În marile lupte de afirmare națională a fost la datorie. Religia și credința au apărut-o cu multă dem-

nitare. Generațiile pregătite de aceasta dăscălimă în decenii și secole de-a-rândul, au răspuns afirmativ la glasul conștiinței și al sângelui — pecetluind pentru totdeauna unitatea națională din anul 1918. Aceasta pentru trecut. Cât pentru prezent și viitor, țin să anunț, că învățătoria română va fi vecinic la postul de comandă.

Aceste serbări de aniversare și inaugurare desfășurându-se în prezența D-lui Ministru al Instrucțiunii Dr. C. Angelescu, primul organizator și îndrumător al învățământului din România întregită, patronul învățământului primar și al culturalizării masselor prin școală, învățătoria se înregimentează cu tot sufletul sub steagul desfășurat de D-l Ministru al Școalelor, Dr. C. Angelescu pentru realizarea marilor opere școlare, dorindu-i o chivernisire încoronată de succesele și scopurile preconizate.

Profund mișcat de rezultatul unei munci fără preget, a energiilor și intereselor depuse de Înalt Preasfinția Sa Episcop Dr. V. T. Frențiu pentru desăvârșirea operei atât de măiestoasă — ridicat pe un trecut tot atât de glorios de 150 ani, — care se inaugurează azi, învățătoria română își exprimă adâncă sa recunoștință, cerșind mila Atotputernicului să îi fie vecinic călăuzător în realizarea programului pentru binele și propășirea bisericii, culturii, țării și neamului întreg.

La mulți ani!

Baia-Mare 1934.

Dir. inv.

Gh. P. Medan,

Președ. Asoc. Inv. Satu-Mare
Vicepreș. Asoc. Inv. din Ardeal.

Mijloace pentru o păstorire cu rod.

În val-vârtejul prefacerilor sociale prin care trece societatea omenească, vedem nu odată și nu dela unul, răceli, indiferentism, nepăsare față de tot ce e sfânt, de casa Domnului, pe care o înconjoară, nu iau parte la mișcările ei, o defaimă ori chiar o nesocotesc. Față de aceste atacuri atât de puternice, omul lui Dumnezeu, preotul, păstorul sufletească, trebuie să fie la înălțimea chemării sale: trebuie să fie un adevărat păstor sufletească, care, vorba Sfintei Scripturi, sufletul își pune pentru oile încredințate grijii lui. Și oare prin ce mijloace pastorale poate preotul să-și îndeplinească misiunea ce o are de reformator al sufletelor creștinești? Iată întrebarea la care vreau să vă răspund azi!

În urma războiului mondial peste care a trecut lumea întreagă, se resimte un duh nu zic distrugător, dar primejdios din cale afară pentru Biserică. Înainte de războiu plutea o atmosferă religioasă în care și individul cel mai slab își ținea de o datorie firească împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Azi situația e cu totul altfel. Fibrele cele mai fine ale ateismului, indiferentismului, a răcelii față de Dumnezeu și Biserica lui se resimt până în cele mai mici și neînsemnate cătune.

Față de aceasta stare ce are de făcut păstorul sufletească? Nu altceva, decât să pășească pe urmele lui Isus, întru toate să se asemene dumnezeescului Învățător, pe care îl reprezintă aici pe pământ. Un mijloc foarte eficace pentru aceasta este pastorația individuală, cunoscută sub numirea de *vizite pastorale*. Acesta e mijlocul pe care l-a practicat și Isus Hristos. Nu a predicat numai în sinagogă, ci a umblat din sat în sat, a mers din casă în casă, s'a adresat individual oamenilor în public și acasă la ei; le-a ușurat necazurile, le-a tămăduit boalele, atât trupești cât mai ales cele sufletești, căci Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om ca să tămăduiască sufletul, care are un preț nemărginit, deoarece ce i-ar folosi omului de-ar dobândi lumea întreagă dar își va pierde sufletul? — Apostolii încă deprind acest mijloc pastoral, se coboară între oameni, se fac tuturor toate, ca pe toți să-i câștige pentru Cristos. Un Sfânt Apostol Pavel vestește cuvântul lui Dumnezeu în Iconiu, Listra, Derbe, prin casele oamenilor, iar când pleacă dela Efeseni le spune că a stat la ei trei ani și jumătate învățând poporul chiar și prin casele lor. Acesta e mijlocul de care s'a servit cu atâta convingere și un apostol modern, Sfântul Ioan-Maria Vianney care din o parohie de indiferenți bețivi, lascivi, dornici numai de plăceri, a ridicat a parohie

de sfinți adevărați. A deprins cu o convingere de fer și a reușit acest prin mijloc: *vizitele pastorale*.

Un alt mijloc nu mai puțin eficace și bogat în roade sufletești, este și *presa bună*. Acest mijloc pastoral are o influență covârșitoare la formarea sufletelor și la îndrumarea morală a vieții individuale și colective. De ce? Fiindcă cartea bună, ziarul creștin, intră și unde nu poate intra preotul. Mare e puterea unei cărți bune! Din un Augustin păcătosul e în stare să facă un erou al sfințeniei care strigă »Ne-ai creat pentru tine Doamne și neliniștită e inima noastră până nu se va odihni întru tine«. Cine ar putea să afirme că convertirea lui s'ar fi produs, dacă nu lua Epistolele Sfântului Pavel și deschizându-le nu ar fi cefit: »Nu în ospeți și în beții, nu întru curvie, . . . ci vă îmbrăcați în Domnul Isus Cristos și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți întru poftă (Rom. XIII, 13-14). Ori poate mai doriți pilde? Deschideți și cetiți Viețile Sfinților și acolo îl veți găsi pe un Fericit Colombini și pe un sfânt Ignatiu de Loyola și alții.

Dar însemnătatea cărții bune, a presei bune pare și mai învederată dacă ascultăm cuvintele Sfântului Don Bosco. Iată ce spune acesta, autoritate în materie: Nu stau la îndoială să proclam acest mijloc de care s'a folosit chiar Dumnezeu spre regenerarea neamului românesc. Au nu cărțile inspirate au adus învățătura dreaptă în lume? Ne privește și pe noi să fie folosit de acest mijloc pastoral, abonând și făcând și pe credincioși să aboneze ziarul creștin »Unirea Poporului«; vom căuta răspândirea cărților bune și morale dela Institutul »Presa Bună«, vom înființa colportajul, vom ținea chiar la noi acasă un depozit de cărți bune pentru intelectuali și popor.

Și ca un corolar al împlinirii misiunii preoțești iată *apostolatul laic*, adică conlucrarea elementului mirean pentru aducerea la îndeplinire a principiilor morale creștine în viața socială cu toate ramificațiile ei. — Că este necesar acest mijloc pastoral? Suntem cu toții convinși de aceasta. De multe ori preotul nu poate să se apropie de anumiți credincioși, fiind ei cu totul străini de Dumnezeu. Ce e de făcut dar? Formarea apostolatului laic se impune, care tocmai că nu apără »ex professo« adevărul de credință, are o influență covârșitoare asupra celui înstrăinat de Dumnezeu. Ori nu vedem că biserica creștină a luat în cele dintâi veacuri acel avânt admirabil și rapid tocmai grație faptului, că întreg elementul mirean din Biserica, făcea apostolat. Și istoria ne spune, că Biserica

a înflorit mai tare când a avut în ajutor oameni laici. Iar azi când Biserica e atăcată de forțele oculte masonice, ateiste și indiferentiste — Papii — stregerii neadormiți ai credinței drepte, propun și recomandă des prin enciclici, epistole pastorale »urbi et orbi« ca mijloc foarte eficace: **organizarea apostolatului laic.**

Aceasta trebuie să facem și noi dacă vrem să ridicăm credința din acea obișnuită datină religioasă la o practică vie, conștientă și temeinică. Și ca să ajungem la acest scop e necesar să ne folosim de aceste trei mijloace indicate mai sus.

De ce? Ca să ne îndeplinim misiunea ce o avem, să realizăm împărăția lui Cristos pe pământ, s'o să-lășluim în sufletele încredințate păstoririi noastre.

Că vom avea de întâmpinat greutăți ca și Apostolii care toată noaptea au pescuit și nimica nu au prins, aceasta e sigur. — Iată însă că se ivesc zorile dimineții și Isus apare pe țărm și le zice: „*Aruncați mrejea în mare, de pescuiți!*” Și la cuvântul lui Isus prind o mulțime de pești, că se rupea mrejea. Să nu descurajăm nici noi, căci avem cu noi pe Isus care ne îndeamnă cu cuvintele: „*Îndrăzniți, eu am biruit lumea!*”

Păr. Nicolae Cristea.

CRONICI

— **Aviz important pentru organizațiile AGRU-ului.** Organizațiile parohiale Agru sunt rugate a înainta până la data de 1 Aug 1934, Comitetul Diecezan, obișnuitul raport anual despre activitate și separat, referințe asupra situației cassei și a trimite, tot până la aceeași dată, cota parte cuvenită Comitetului Diecezan și celui Central, din d-feritele cotizații conform art. 30 din Statute, Comitetul Diecezan AGRU Oradea.

— **Întâia împărtașanie la Carei** s'a făcut, în acest an, cu solemnitatea obișnuită, în ziua de 13 Maiu. Preoții noștri catiheți de acolo, Lobonțiu, Pop și Terdic pregătiseră de mai înainte o sută de băieți și fete dela școlile primare, iar pentru ziua cea mare a primei lor întâlniri cu Domnul au invitat pe P. canonic I. Georgescu să le spună un cuvânt ocazional și să le mijlocească această întâlnire în taina tainelor: S. Euharistie. Sfinția Sa a și făcut aceasta arătând copiilor că ziua aceasta rămâne cea mai mare și mai însemnată din viețua lor, iar ca să-și aducă mai bine aminte de ea le-a dat binecuvântarea arhierelui Excel. Sa P. S. Valeriu Traian Frențiu, precum și o iconiță comemorativă pe care s'o păstreze în cartea de rugăciuni drept amintire. Odată cu cei mici s'au cuminecat o mulțime de adulți, aparținând mai cu seamă familiilor ce se împărtașiră pentru prima dată.

— **Adunarea Generală a Agrului din parohia catedralei.** Duminecă în 10 Iun. Agrul catedralei noastre a avut zi de mare bucurie și însuflețire: ca încoronare a activității de trei ani și-a sfințit frumosul drapel treicolori împodobit și cu culorile papale. Actui sfințirii l-a săvârșit Rvs domn canonic **Augustin Maghiar** în reprezentarea Exc. Sale episcopului diecezan absent. După sfințire s'au bătut cuie în prăjina steagului, la care au contribuit mai mulți membri cu sume frumoase. Nașele steagului au fost: **Dș, Lucreția Frențiu, Dna Maria Dr. Radu și Dș. Cornelia Erdeli.**

După masă în aceeași zi a avut loc adunarea generală în frumoasa sală festivă a școlii normale unite. S'a cetit raportul secretarului și al cassierului. Din cel dintâi apare că organizația și-a continuat ac-

tivitatea și în anul trecut, fiind 7 șezatori culturale prin diferitele cartiere ale parohiei (Velența, Steluța, Joșia), cu program dat cu concursul teologogilor și-al elevilor dela școlile primare. Din raportul cassierului apare că organizația a încassat în cursul anului 1933 3300 Lei și a cheltuit 2200 Lei, dispune de 6700 Lei. Cu această ocazie s'a făcut și înnoirea comitetului. A fost ales următorul Comitet: Președinte a fost reales zelosul avocat și bun creștin **Dr. Savu Marta**; ca vicepreședinte d-l **Iosif Fersigan**, revizor sc. pens. (reales); secretari: **Dr. Centea Emil** adv. și **Aurel Pop** prof. la șc. normală unită; cassieri: **Alexandru Cucu**, inv. pens. (reales) și **Gheorghe Crainic**. Membrii în comitet: Rvs. **Augustin Maghiar**, canonic, Rvs. **Al. L. Tătu**, canonic, **P. Dr. Dominic Necu** așez., franciscan, d-nii: **Marian Dumitru**, dir. domonial; **Mezei Ioan**, comerciant; **Mureșan Petru**, proprietar; **Dr. Erdeli Sever**, adv., **Dr. Romul Pop** adv., **Login Ioan** pensionar, D-ra **Lucreția Frențiu**, d-na **Maria Dr. Radu**, d-ra **Cornelia Erdeli**, D-na **Vilma Barbul**, **Silaghi Iosif** profesor la liceul Gojdu, **Matieșan Ioan** profesor, f. prefect, **Târnovean Leonida**, notar județean; **Fogaș Vasile**, pens.; **Mureșan Leontin**, adv.; **Mureșan Traian**, inv. pens.; **Mureșan Dumitru**, comerciant; **Potrovița Gh.**, funcționar; **Manu Ioan**, dir. pens.; **Stanciu Ioan**, funcț.; **Andrei Silviu**, proprietar; **Crainic Gheorghe**, funcț.; **Petruș Tiberiu**, mehanic. — Membrii de drept sunt: Rvs. **Emil Bran**, paroh I; Cuv. P. **Ion Gârleanu**, par. II, M. On. **Gheorghe Barna**, prof. teologie, adm. capelei Ioșia și P. prof. **Vasile Bondrea**, preot militar. Din acest comitet s'a constituit comitetul de direcție din 12 membri, Comitetul de cenzori din 3 membri și șefii de sectoare (6).

După terminarea programului administrativ a urmat conferința Păr. canonic Dr. L. Tăutu despre datoria preoților și a mirenilor de-a lucra în organizația Agru, apoi programul artistic variat și frumos executat de elevele școlii Notre Dame de Sion din Oradea. Agrul Catedralei Oradea merge pe cale bună.

— **Reuniunea Sf. „Maria” din Oradea și congregațiile școlare** și-au ținut, ca de obicei, și anul acesta adunarea generală împreună, Duminecă în 17 crt. în cadrul unei festivități frumoase. După deschiderea adunării generale prin Rvs. **Gheorghe Maior**, președintele bisericesc al Reuniunii »Sf. Maria« din parohia Olosig, s'au citit rapoartele de activitate a fiecărei organizații a parte.

Din raportul **Reuniunii „Sf. Maria”** apare, că această Reuniune a lucrat și anul curent în două secțiuni foarte active:

a) **Secția paramentelor**, condusă de D-nele **Aloisia Maior** și **Maria Gruescu**, a lucrat în fiecare Marți în atelierul secției dela episcopie. Au confecționat în acest an: 2 ornate arhieresti (unul pentru capela Nunțiatirii din București, altul pentru capela ep. din Oradea), 6 ornate preoțești și 4 diaconale (brocat aur) pentru catedrală, 3 ornate preoțești și 2 diaconale pentru parohia Olosig, au reparat 3 odăjdii preoțești și două diaconale pentru capela Sem. teologic Oradea; s'au mai confecționat alte odăjdii preoțești: unul pentru capela Ioșia, unul pentru capela dela Inchisoarea Statului; două pentru capela din Orașul-Grădinilor (unul brocat aur, altul alb); apoi pentru parohiile din dieceză: două odăjdii la **Hurez**, două la **Petreu**, două la **Moffinul-mic**, câte unul pentru **Racova** și **Derna** și trei pentru bisericile sărace. S'au confecționat 400 antimise noi cosacrate de Exc. Sa episcopul Dr.

Valeriu Traian Frențiu întru amintire Anului Sfânt. — O altă serie de ornate s'au confecționat: 1 rând ornate arhieresti pentru capela episcopiei, și s'a reparaț unul tot pentru aceeași capelă, 4 ornate roșii pentru bis. din *Calea-Mare, Hotoan și Ioșia*; două ornate pentru doi preoți. S'au mai confecționat diferite coperitoare pentru altare, proscomidere, potire etc. Acum sunt în lucrare pentru capela Colegiului român din Roma un ornat arhieresc, 6 preoțești, două diconale și diferite coperitoare de altar, proscomidier și două garnituri pentru potir. Această muncă uriașă a putut fi îndeplinită numai prin zelul și hărnicia doamnelor și domnișoarelor din această secție, între cari amintim pe: d-na prezidentă *Aloisia Maior*, d-na magazinieră *Văd. Maria Gruescu—Frențiu*, apoi d-nele *Terezia Sălăgeanu, Maria Stan, Maria Dr. Chirvai, Elena Domocoș, Maria Gocan, Veturia Văleanu, Elena Lemac, Irina Rareșiu, Aurelia Barna, E. Bârșan, M. Buzăș, M. Chira, E. Login, L. Bara* etc.

b) Secția „Caritatea” a desfășurat o frumoasă activitate cu prilejul sârb. Crăciunului și al întâiei cuminecări a copiilor dela școlile primare. La Crăciun s'au colectat 35.277 + 6155 Lei din dobânzi, din care sumă s'au distribuit copiilor săraci 115 perechi ghețe, 23 paltoane, 30 rânduri haine pt. fețițe, 20 rânduri pt. băieți, 115 perechi ciorapi. Au ostenit pentru colectă D-șra Lucreția Frențiu, d-nele Dr. Hica, Dr. Filip, Dr. Găldău, dșș. El. Tămaș și T. Sălăgeanu. La cuminecarea copiilor au fost îmbrăcați complect peste 30 de copii (din 140) și li s'a servit tuturor un dejun, tot din sursele Reuniunii.

c) În cursul acestui an a început a funcționa din nou secția pentru înfrumusețarea bisericii, în două sub-secții: la bis. catedrală și Olosig, urmând în două câte două doamne în fiecare săptămână și împodobind altarul și icoanele cu flori și supraveghiând curățenia sfântului lăcaș.

Mai amintim că membrii Reuniunii au luat parte regulat la sf. Paraclis în fiecare întâia duminică din lună, sau mărturisit și cuminecat la sărbătorile Preacuratei, au ascultat o serie de 9 predici-conferințe ale Păr. lui Dr. Dominic *Neculăeș* ținute la biserica Seminarului. — Dorim acestei Reuniuni o activitate cât de statornică și bogată și pentru viitor.

d) În cadrele Reuniunii »Sf. Maria«, dar independent de ea, funcționează de opt ani și o *congregație Mariană a credincioșilor* cu 140 de membri promovați cu diplomă și medalie, cari se întrunesc în fiecare Vineri la orele 6 la biserica Seminarului la devoțiune comună, se mărturisesc și cuminecă în fiecare întâia Duminică din lună, ajutură săracii, vizitează bolnavii, participă la înmormântarea membrilor repositați și oferă liturghie și cuminecare pentru fiecare din aceștia. Congregația, al cărei dirigent este înv. pens. *Alex. Cuuc*, are și steagul ei frumos brodat. Anul acesta congregația a promovat 13 membri (la 10 Dec. 1933) prin Exc. Sa episcopul diecezan.

Congregația „Bunavestire” a elevilor dela liceul, comerciala și gimnaziul de fete încă arată o bogată activitate sub conducerea Păr. catehet *Til. Pop. A.* ținut 10 ședințe culturale-religioase (a doua duminică din lună) cu lucrări, recitări, debuturi muzicale ale membrilor. Membreele au colectat și timbre în folosul misionarilor. În 16 Mai congregația a primit 35 membre noi promovate cu diplomă și medalie de Exc. Sa episcopul. În Postul Mare memrele au cântat în fiecare Duminică și Sărbătoare sf. Liturghie în cor la

bis. Seminarului sub conducerea D-nei profesoare *Cornelia colonel Șiara*.

În aceeași direcție de activitate a lucrat și Congregația »Sf. Gheorghe« a elevilor dela liceul »Gojdu« sub conducerea Păr. Prof. de religie *Anton Pop*. Congregația ține săptămânal (Duminică la 9, înainte de Lit. elevilor) devoțiune comună în capela teologiei, cu cântări, rugăciuni, exhortă; membri se cuminecă în fiecare întâie Dum. din lună. S'au ținut 7 ședințe literare religioase cu lucrări, recitări și alte debuturi de ale membrilor.

Congregația »Intrarea în biserică« a elevilor dela șc. sup. de comerț înregistrează mai multe ședințe culturale-religioase cu lucrări de ale elevilor, exhortate ținute de prof. de religie, cuminecări lunare etc.

Au lipsit rapoartele congregației teologilor și a elevilor dela școala normală unită.

După ședința administrativă membrele din congregația elevilor au jucat cu mult talent frumoasa piesă „Sf. Agneta”, dramă religioasă din timpul prigonirilor romane. S'au distins în roluri eleva *Marian, Chința Rozalia, Sabo Augusta și Brancovean Silvia*.

După vacanțe va începe un nou an de activitate pentru Reuniunile Mariane din Oradea.

— **Consacrarea bisericii române unite din Decănești.** 1 Iulie c. a fost o zi de mare sărbătoare pentru com. Decănești. După o muncă de patru ani modesta comună Decănești (Bihor) își vede ridicată pe locul bisericeșii de lemn, căzută de vechime, o frumoasă biserică de zid, în stil românesc, închinată sfinților apostoli Petru și Pavel. Mare bucurie pentru bunii credincioși de acolo, căci în timpurile grele pe care le trăim e greu să aduni 300.000 lei. Ei însă au știut să adune și această frumoasă sumă sub conducerea neobositului lor paroh Ioan Ladan. Au jertfit din materialul lemnos ce li se cuvenea din pădurea comunală, au făcut cărămida pe loc, au cărat piatră, nisip și au dat zile de muncă, fără să pretindă plată. I. P. S. Sa Episcopul Dr. Valeriu Tr. Frențiu a dăruit un vagon de var și 10 vagoane de piatră, *Ioan Sălăjan*, harnicul sătean frunțas din comună, 5000 de Lei, alții 500, alții mai puțin. Fiecare însă a dat cu suflet. P. I. *Gârleanu* a adunat prin contribuții benevole 34.000 lei. D-l *Aurel Coza*, directorul liceului „*Vasile Lucaci*” din Carei a dăruit o frumoasă și artistică icoană de iconostas cu luarea de pe cruce, D-na *Irina Pop*, icoana cu Cina de taină, D-ra *Lucreția Frențiu* o față de altar, iar în ziua sfințirii a pregătit un bogat bufet pentru invitați în casa parohială. Comitetul își exprimă și pe această cale mulțumirile față de toți binefăcătorii. La ora 9 dimineața Înalt Prea Sfințitul a fost primit de paroh și de popor la arcul de triumf ridicat la marginea satului și în sunetele clopotelor s'au îndreptat spre biserică unde asistenții: Rev-mul Dr. *Ion Georgescu*, canonic, P. Dr. *Dominic Neculăeș*, M. On. *Vasile Barbu*, prim-notar consistorial; P. *Eug. Fürtöș* și P. I. *Gârleanu* așteptau îmbrăcați în scumpe odăjdii. Ceremonia consacrării altarului, a bisericii și cuvântul Păstorului a produs o impresie adâncă în cei de față. Răspunsurile au fost date de Corul Academiei teologice române unite din Oradea. La sfârșit P. Dr. *Dominic Neculăeș*, în numele franciscanilor români-uniți și a poporului a mulțumit Înalt P. S. Sale pentru bunăvătatea arătată întotdeauna față de comuna Decănești, dar mai ales pentru oboseala pusă în lunga ceremonie a consacrării și l-a asigurat de tot devotamentul și

recunoștința tuturor. Între numeroșii participanți, notăm pe: Superiorul provincial al Franciscanilor români din România, D-I Capidan profesor universitar și fiul său licențiat în litere din Cluj; D. Avram reprezentantul Prefecturii, D-I prim-notar L. Târnovean; D. Dr. A. Ciurdariu, notar public cu soția din Oradea; D-I Ioan Mangra, consilier județean; D-nii notari Șt. Varga și A. Popescu; domni și doamne din Oradea și Căica... și mult popor din comunele vecine. După amiază s'a ținut la orele 4 și paraclisul, după care s'au împrăștiat toți pe la casele lor, ducând amintirea frumoasă a sărbătorii. Merită toată lauda P. I. Ladan, parohul, pentru silința depusă la pregătirea acestei sărbători, iar dintre săteni putem da ca pildă de devotament pe d. Ioan Sălăjan. Dumnezeu să le răsplătească ostenele aduse pentru lăcașul Domnului. *Participant.*

— **Activitatea Societății „Sf. Ioan Gură de Aur” în anul școlar 1933—34.** Credincioasă tradițiilor trecutului ei, Soc. »Sf. Ioan Gură de Aur« a teologilor români uniți din Oradea, a dezvoltat și anul acesta școlar 1933—34, o frumoasă activitate științifico-teologică, literară și caritativă. În cele 10 ședințe ale ei, dintre care una a comitetului și două de reconstituire și încheiere, s-au prezentat 8 lucrări cu subiecte parte din domeniul istoriei bisericești, al asceției și al pastoraliei, parte cu caracter sociologic și literar. Au mai intrat la archiva Societății și diferite traduceri de tratate teologice, recenzii făcute lucrărilor debutate în ședințele ordinare precum și două dări de seamă asupra unor lucrări prezentate nouă spre tipărire. Tot în cadrele ședințelor Societății au avut loc și recitări diferite precum și debuturi de muzică vocală și literatură românească. Pe lângă caritativ Societatea »Sf. Ioan Gură de Aur« a ajutat cu catechisme pe copiii săraci și merituși din filia Dragoteni, iar pe cei dela școala primară din Oradea-Veneția cu 100 buc. cărți de rugăciune »Glasul inimii«. A mai donat cărți Reuniunii Mariane »Imaculata Concepere« de pe lângă parohia greco-catolică de Oradea-Olosig precum și bisericii militare române unite din loc și bibliotecii Agru-lui Catedralei. Tot anul acesta Soc. noastră a presat un nou stoc de medalii pentru membrii Societății Preasfintei Inimi a lui Isus; a editat „*Acoftistul Preasfintei și Preadulcei Inimi a lui Isus*“, tradus de Părintele cândva canonic în Capitlul din Lugoj, Dr. Gh. Fireza din Societatea lui Isus; iar cu ocazia jubileului de 150 ani a Școlii Normale gr. cat. diecezane, a aranjat într'o sală din noul palat al susnumitei școli o expoziție de cărți, parte lucrări de ale profesorilor Academiei noastre teologice, parte scrieri editate de Soc. noastră. Corul Societății a îmbogățit apoi programul diferitelor ședințe culturale aranjate de Agru-l Catedralei, luând parte și la diferite înmormântări precum și la matineul dat în cinstea d-lui Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii, cu ocazia venirii d-sale la Oradea pentru serbările Școlii noastre Normale. Nădăjduim că activitatea Soc. noastre va înflori și la anul și va aduce roade binecuvântate. Notarul ședințelor, *Iuliu Hirte.*

— **Starea materială a Arhiepiscopiei ort. a Bucureștilor,** precum cetim în »Apostolul« dela 15 Aprilie—1 Mai 1934, e foarte înfloritoare. Fondurile ei, conform bilanțului, pe un timp critic ca cel de față, au sporit cu 4,098.176'30 adică patru milioane, nouăzeci și opt de mii, una sută șaptezeci și șase lei și 30 bani, față de anul 1932. Ce privește proveniența

acestor fonduri, iată ce ni se comunică la p. 150 a numitului organ: Prefectura jud. Ilfov 2,859.722; Pref. jud. Prahova 415.688; Pref. jud. Vlașca 292.000; Pref. jud. Muscel 113.000; Pref. jud. Teleorman 30.000; dela Comune 2,315.224; Ministerul Muncii 470.000; Comisiunea Monumentelor Istorice 220.000; Dela Stat 184.000 lei etc. Aceste fonduri s'au vărsat pentru nevoile Consiliului eparhial al arhiepiscopiei. Deosebit de aceste fonduri, autoritățile de Stat și cele de județ sau comunale au ajutat bisericile locale cu altele tot atât de importante: Prefectura județului Vlașca a înscris în bugetul ei suma de 600.000 lei ajutoare pentru biserici, — sumă considerabilă față de cea de 50.000 de lei din anul 1929. Tot această prefectură a instalat pe cheltuiala ei telefon la cancelaria oficiului protopopesc al circ. I Giurgiu. Primăria municipiului Ploești a acordat, apoi, în cursul anului 1933 un fond în sumă totală de 276.000 lei pentru plata paracliserilor cu câte 1000 lei lunar. Foarte bine. Dar am dori să știm ce sumă acordă aceste primării și prefecturi credincioșilor catolici din localitate? Și totuși frații neuniți sunt cari strigă că nu capătă de-ajuns din bugetul Statului.

BIBLIOGRAFIE

— **Poezii Bihorului,** de *Eugen Potoran*, student în Teologie, preș. Soc. „Sf. Ioan Gură de Aur“, Oradea 1934. Prețul 20 Lei. 84 pag. — Anul trecut a publicat Academia Română concurs la premiul Alex. Bădescu, pentru cea mai bună lucrare despre *Poezii Bihorului*. S'au prezentat mai mulți la acest concurs. Premiul însă (de 2000 Lei), l-a câștigat, după referatul d-lui prof. Bogdan-Duică dela Cluj, lucrarea teologului nostru Eugen Potoran. Societatea de lectură Sf. Ioan Gură de Aur a voit să onoreze această distincție a președintelui ei tipărend lucrarea în editură proprie. Autorul trece în revistă toate persoanele cari au lucrat pe teren literar-poetic în Bihor; astfel pe începătorii Ion Berceanu, George Filimon, Moise Sora-Noac, G. Deheleanu; apoi pe cei dela „*Diorile Bihorului*“: Dimitrie Meciuc, Carol Grama, Dimitrie Sfura, Ioan Popdan, Paul Vela-Ventrariu, George Marchiș; pe cei dela „*Fenice*“: Iustin Popfii, V. Iuțiu, Ioan Clintoc, Ignatie Sabo; pe cei dela „*Familia*“ în frunte cu directorii ei: Iosif Vulcan, Miron Pompiliu, Vasile Budescu, Maria Suciu, Iosif Roman, Ion Scipio Bădescu, Isaia Bosco. Cu o reflexie asupra Bihorului literar contemporan s'arșește lucrarea, care ne reimprospătează timpuri și sentimente nouă scumpe din epoca sbuciumului sufletesc al Bihorului unde făclia naționalismului ardea intensiv mai ales sub oblăduirea bisericii rom. unite. Cartea, care costă numai 20 Lei, merită a fi citită de toți cari iubesc și-au iubit Bihorul.

— **Legea strămoșească,** de *N. V. Pantea*, București — Socec 1934. Pag. 110. Prețul 20 Lei. Autorul condensează în 4 capitule întreaga istorie bisericească, religioasă a Românilor dela încreștinare până la renașterea națională. Ceea ce formează farmecul și valoarea acestei lucrări, e că, vorbește numai prin gura celor mai mari istorici ai noștri, toți ortodocși, „un mozaic de citate“ dar nu moarte și incoerente, ci vii și organice împreunate. Iată o carte cu adevărat limpede și obiectiv scrisă. Nu vel regreta cei 20 Lei cumpărându-o la librăria „Socec“.

— **La Lisieux cu Sfânta Tereza** de *I. M. Rașcu*, București, Tip. Bucovina, Str. Gr. Alexandrescu 4. — 120 pag. Lei 40. — Mai avem vieți scrise de-ale micuței Sf. Tereza atât de populară la noi, ca în toată lumea; dar ca cea scrisă de distinsul profesor bucureștean, I. M. Rașcu, nu. D-I prof. Rașcu e un convertit și un fanatic iubitor al frumuseții catolicismului. În lucrarea de față ne prezintă delicioasa figură a sf. dela Lisieux, dar într'o formă atrăgătoare ca un roman și într'o limbă distinsă și aleasă. D-I prof. Rașcu a prilejuit prin această lucrare iubitorilor sfintei Tereza un deliciu sufletesc nespus de rar. De aceea îi mulțumim. Cartea o recomandăm tuturor, cari în cadrul pitorescului oraș normand, vreau să vadă desfășurarea celei mai sublime vieți de pietate, de dragoste și de sacrificiu a unei sfinte contemporane (1873—1897). Cartea se citește ca un adevărat și reconfortător roman. *P. T.*

— **Medalie și diplomă mariană 12 Lei,** — **Medalie a Inimii lui Isus cu carte de membru 12 Lei.** — **Paraclis marian, text și cu note 6 Lei.**

